

DUGE ZIMSKE NOCI...

joi, 25 februarie 2021

Zima je zavládila našim krajevima.

Snijeg kona no pada onda kada mu je vrijeme, a ne kasnije na prolje e. Zadnjih godina smo navikli da zima do e kasnije, ali ove je godine koliko toliko ipak stigla na vrijeme. Zabijelilli se bregovi, salaši, plastovi, ku e, selo... A u selu nekada je iz svake ku e kroz dimnjak izlazio dim. No, ove godine ne izlazi kroz svaki dimnjak dim. U nekim se ku ama, nažalost, vatra ugasila. Samo Bog zna kada e se opet upaliti. Razmišljaju i tako o vremenima u kojima živimo, sjetila sam se pjesme velikog hrvatskog pjesnika Dragutina Tadijanovi a, Dugo u no . Nakon što je pro itate, vidjet ete i zašto.

Dugo u no , u zimsku bijelu no

Dugo u no , u zimsku gluhu no

Moja mati bijelo platno tka.

Njen pognut lik i prosijede njene kose

Odavna je ve zališe suzama.

Trak lampe s prozora pružen je itavim dvorištem

Po snijegu što vani pada ,

U tišini bez kraja, u tišini bez kraja:

An eli s neba, nježnim rukama,

Spuštaju smrle zvjezdice na zemlju

Paze da ne bi zlato moje probudili.

Dugo u no , u zimsku pustu no ,

Moja mati bijelo platno tka.

O majko žalosna! kaži, što to sja

U tvojim o ima,

Dugo u noć, u zimsku bijelu noć.

Ovo je jedna od najpoznatijih pjesama spomenutog velikog hrvatskog pjesnika Dragutina Tadijanovića. Ovo je misaona pjesma i nije nam namjera ovdje o njoj raspravljati jer pisane su tisuće stranica tumačenja i eseja o ovoj pjesmi. Pjesmu spominjemo samo jer nas je potakla na razmišljanje o zimi, majci, tkanju i rodnom kraju.

A volio je Tadijanović svoj rodni kraj, jako ga je volio. Kako napisah na početku, ove je zime, kao inače zadnjih godina, prava zima došla tek nakon blagdana, u siječnju, ova naša pjesma, izmeću ostalih dubokih misaonih poruka, tjera na razmišljanje o nekadašnjim zimama. Kada se snijeg spusti na zemlju i prekrije svojom bjelinom zemlju, kuće, puteve i sve ostalo, nastaje neka nadnaravna tišina koja uvijek tjera na razmišljanje. Vrijeme kao stvoreno za podsjećanje na djetinjstvo i rodni kraj. Suvremeni uvijek izgleda (prividno) ima sve osim vremena. Mjesto strpljenja zauzela je žurba, stres, rad, raznorazne aktivnosti bez kojih kao da uvijek više ne može živjeti.

Tko još ima vremena oti u posjet rodbini, prijateljima i provesti ugodne dane u razgovoru ili nekim (pomalo zaboravljenim) rukovodstvima kojima su se naši stari bavili? Gdje je to vrijeme nestalo? Vrijeme nije nestalo, nestaju ljudi. Mladi i srednje generacije otišli su u druge zemlje, i rijetko se vraćaju u rodni kraj, neki čak više ne dolaze, jer nemaju vrijeme... ili... stari, rodni kraj više nije zanimljiv. Ugasili su vatru, kroz dimnjake dim ne izlazi više.

A pjesma je ova zapravo o majci, o svim majkama. A naša su mjesta puna majki koje čekaju svoju djecu i unuke da se vrate, ili bolje rečeno bar da svrate za blagdane u svoj rodni kraj. Ne tako davno i naše su majke i bake tkale, prele, vezle. Uile su i naše. Razboji za tkanje su vjerojatno sklonjeni negdje, u nekoj sobi ili u potkrovljima. Nema više sjedenjki kada se prela vuna, kada su se vezle koluče, kada su zimske večeri bile prilike za druženje, razgovor i zajedništvo. Da se bar za vrijeme blagdana obitelj opet skupi. Pandemija je još jače udaljila ljude. Kroz sve manji broj dimnjaka izlazi dim, vatra se u nekim kućama ugasila. Hoće li se opet upaliti? A zimske su noći duge, duge kao čekanje naših mjesta, naših starih da se mladi vrate u svoj rodni kraj...

Maria Lacchici